

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Навчально-науковий інститут української філології та журналістики
Кафедра журналістики

Кваліфікаційна робота
бакалавра

з теми: **«ВІЙНА У СУЧАСНОМУ МЕДІЙНОМУ ПРОСТОРІ:
АНАЛІЗ ЗАСОБІВ ВІЙСЬКОВОЇ ПРОПАГАНДИ ТА
КОНТРПРОПАГАНДИ. ІСТОРІЯ ВОЇНІВ»**

Виконала: студентка Zh1-B20 групи
спеціальності 061 Журналістика
Довгань Діана Анатоліївна

Керівник:
доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри української мови
Марчук Людмила Миколаївна

Рецензент:
доктор філологічних наук,
доцент кафедри української мови, член
Національної спілки журналістів України
Коваленко Борис Олексійович

Кам'янець-Подільський – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
ОПИС ПРОЄКТУ.....	6
ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СТВОРЕННЯ	
ПРОЄКТУ/АУДІОПОДКАСТУ.....	13
ВИСНОВКИ.....	17
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	19
ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРОВАНОГО МАТЕРІАЛУ.....	20

ВСТУП

Актуальність. Згідно із соціологічними дослідженнями, зокрема **Суспільного**, проведеним у жовтні 2021 року, подкасти в Україні слухає 8,3% населення. Серед слухачів подкастів переважають чоловіки (57,2%), а середній вік слухача становить 31 рік. Цікаво, що найбільша частка слухачів подкастів зосереджена у столиці (11,6%) та на Півночі країни (11,0%). Водночас на Півдні та в Центрі цей показник становить 10,4%, на Сході – 7,8%, а найменша частка слухачів знаходиться на Заході – 4,7%.

Серед слухачів подкастів в Україні переважають жителі великих міст (з населенням понад 100 тисяч жителів) – 69%, тоді як серед тих, хто не слухає подкасти, відсоток мешканців великих міст суттєво нижчий – 47,1%. Також серед слухачів подкастів більшість становлять люди з вищою освітою (55,8%), у порівнянні з 45,1% серед неслухачів.

Зростання зацікавленістю підкастами в Україні, особливо аудіопідкастами, в період повномасштабної війни, розв'язаної росією 2022 році, спонукає до розширення тематичного діапазону, від історичних розслідувань російсько-українських відносин до наукових програм щодо створення нових систем ППО тощо в Україні, до розкриття пропагандистських методів через реальні історії військових – відкриває широке поле для креативності та інновацій у цій галузі.

Сучасна журналістика повниться різноманіттям жанрів, які виникають унаслідок трансформації медійної сфери, але одним із провідних залишається жанр інтерв'ю. Його привабливість для читача/слухача та журналіста полягає у глибині розкриття тематики, можливості більш детально познайомитися з героєм матеріалу. У жодному іншому жанрі не існує більшої можливості зацікавити читача, ніж в інтерв'ю. Інтерв'ю – один із найпоширеніших жанрів журналістики, яскравий приклад комунікації між журналістом та соціумом. Проведення діалогу з метою отримання інформації відображає одну з людських потреб – отримання нових відомостей про певну людину

або подію, тому воно є таким важливим в інформаційно-комунікаційній системі. Наш проєкт покликаний запропонувати правдиві аудіоісторії учасників повномасштабної війни, які розвінчують пропаганду ворога.

Мета роботи – створити проєкт – аудіоподкаст, який спрямований на передання інформації про повномасштабну війну росії проти України через інтерв'ю з учасниками бойових дій, який має розвінчувати неправдиву інформацію, що передається ворогом методами пропаганди і контрпропаганди..

Досягнення мети передбачає виконання таких **завдань**:

- зробити аналіз останніх досліджень щодо розвитку жанру інтерв'ю;
- проаналізувати книгу спогадів-інтерв'ю саперів Кам'янець-Подільського Центру розмінування;
- визначитись із інтерв'юерами проєкту;
- розробити сценарій підкасту;
- за допомогою аудіотехніки створити подкаст.

Об'єктом проєкту є інтерв'ю з учасниками бойових дій повномасштабну війну росії проти України.

Предметом є реальні історії через аудіозаписи.

Специфіка аудиторії: аудіопроект розрахований на молодіжну аудиторію, оскільки маємо пропозицію для слухачів зробити одноразову підтримку у вигляді «купівлі кави» для автора, а сума€ зібрана таким чином, буде перерахована на певний підрозділ ЗСУ. Це може бути способом для слухачів висловити свою подяку за конкретний епізод або просто підтримати подкаст, який їм подобається, та ЗСУ.

Сфера застосування: аудіопроект може бути розміщений на платформі Facebook, Telegram, Instagram, YouTube тощо.

Теоретична база дослідження: відомі науковці К. Афанасьєва [1], М. Василенко [3], В. Здоровега [4; 5], І. Михайлин [7], Г. Назаренко [8], М. Халер [13] досліджували типологічні особливості інтерв'ю, визначали його функціонування у друкованій та онлайнній періодиці, а також завдяки

новим рисам його функціонування у ЗМІ, диференціювали нові підвиди діалогу.

Методи дослідження. Використано методи соціологічного опитування, метод неструктурованого/неформального інтерв'ю, метод аналізу матеріалу.

Ідея проєкту – висвітлити реальні історії представників громадянського суспільства, які взяли участь у захисті України в період повномасштабної війни.

Апробація. Результати оприлюднювались під час виступу на науковій конференції студентів і магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка за підсумками НДР у 2023-2024 навчальному році (м. Кам'янець-Подільський, квітень 2024 р.), на засіданні кафедри журналістики (28 травня 2024 року).

Структура. Робота складається із двох обов'язкових частин:

- практичної – подкасту «**Історія воїнів**»;
- теоретичної – пояснювальної записки.

Пояснювальна записка складається зі вступу, опису проєкту, технічних характеристик, висновків та використаних джерел, що налічує 19 позицій.

Аудіопідкаст розміщено за покликанням <https://drive.google.com/file/d/1ikit59cEszxQ3yG7RGo1VtcOmV1pEjHT/view?usp=drivesdk>

ВИСНОВКИ

Результати дослідження дозволяють зробити висновок, що журналістське інтерв'ю посідає важливе місце в жанровій системі онлайн-видання, у створенні подкасту та має велике видове різноманіття, що дозволяє журналістові створювати нові, цікаві матеріали. Різновиди інтерв'ю по-своєму унікальні та мають особливу цінність для реципієнта.

Осмислення жанрових особливостей інтерв'ю на сторінках онлайн-видань має вагому практичну значущість, оскільки дає можливість створювати цілком конкретні типи тексту для правдивого висвітлення фактів, що зацікавили аудиторію та ЗМІ.

Нами проведено таку роботу:

- визначено актуальність інтерв'ювання воїнів ЗСУ – учасників бойових дій;
- пояснено етику подачі інформації, наприклад, про полонених варто обговорювати з омбудсменом або з ГУРом, щоб розуміти, чи не буде біди, варто не завжди називати прізвища героїв;
- знайдено воїнів, які погодилися на інтерв'ю;
- проаналізовано подібні історії;
- розроблено план та сценарій подкасту;
- записано інтерв'ю воїнів.

Робота складалася з таких етапів:

1. Визначення теми роботи та підбір основних героїв.
2. Процес підготовки локації для запису.
3. Створення питань для анкетування героїв.
4. Запис інтерв'ю.
5. Аналіз подкасту та його прослуховування.

Уважаємо, що робота створена на актуальну тему, оскільки правдиві історії воїнів розвінчують усі методи ворожої пропаганди, які намагаються донести нам вороги, та виявляють справжні події повномасштабної війни,

показують воїнів не лише як героїв, а й як звичайних людей, які хочуть зберегти власні життя і життя всім українцям.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Афанасьєва К. Інтерв'ю як об'єкт співавторства: веб-сайт. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1517>
2. Були хвилювання з боку керівництва, але темників не було». Голова ТСК Безугла про справу «вагнерівців»: веб-сайт. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2021/09/14/7307033/>
3. Василенко М. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі: монографія. Київ: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. 238 с.
4. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості: Міністерство освіти і науки України; Львівський національний університет імені І. Франка. 2-е вид., перероб. і доп. Львів: ПАІС, 2004. 268 с.
5. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості: підручник. 2-ге вид., переробл. і допов. Львів: ПАІС, 2004. 268 с.
6. Калита О.П. Павлова А.К. Особливості самопрезентації в журналістиці: амбівалентність ідентичностей. *Соціальні комунікації: інструменти, технологія і практика. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції*, м. Запоріжжя, 26–27 лютого 2021 р. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2021. С. 78–81.
7. Михайлин І. Основи журналістики: веб-сайт. URL: <https://westudents.com.ua/glavy/26445-slovník-molodogo-jurnalsta.html>
8. Назаренко Г. Інформаційні жанри журналістики: Навчальний посібник. Частина 2, 2010.
9. Павлова А.К. Калита О.П. Наративна інтенційність медіатексту: експлікація значень (на прикладі газети «День»). *Trypillian Civilization Journal* 5841 Colfax Ave. Alexandria, VA 22311 USA. 2019. Linguistics.
10. Павлова А.К. Калита О.П. Особливості новинних жанрів у системі сучасних ЗМІ: моделювання, презентація, рефлексія. *Стратегії розвитку та пріоритетні завдання філологічних наук*. Матеріали між-

народної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 5–6.11.2020. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2020. С. 78–81.

11. Словник української мови. Інтерв'ю: веб-сайт. URL: <http://www.inmo.org.ua/sum.html?wrд=%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B2%27%D1%8E>

12. Чекмишев О. Основи професійної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2004. 129 с.

13. Халер М. Інтерв'ю: навч. посіб. / за загал. ред. В.Ф. Іванова. Київ: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2008. 404 с.

14. Alysén B. The Electronic Reporter: broadcast journalism in Australia. Sydney: UNSW Press, 2012. 305 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРОВАНОГО МАТЕРІАЛУ

15. "Мені зрізають скотч з очей і стяжки з рук, я йду у бік України у футболці" – Михайло Вершинін про обмін та полон. URL:

<https://suspihne.media/294142-meni-zrizaut-skotc-z-ocej-i-stazki-z-ruk-a-jdu-u-bik-ukraini-u-futbolci-mihajlo-versinin-pro-obmin-ta-polon/>

16. "Людино-машина для руйнації ворога" — інтерв'ю з військовослужбовцем до дня ЗСУ. URL: <https://suspihne.media/332464-ludino-masina-dla-rujnacii-voroga-intervu-z-vijskovosluzbovcem-do-dna-zsu/>.

17. Через терни полігонів: інтерв'ю з воїном ЗСУ Олексієм Пархоменком. URL:

<https://mynizhyn.com/news/misto-i-region/31232-cerez-terni-poligoniv-interviu-z-vojinom-zsu-oleksijem-parxomenkom.html/>

18. Як блогер та тренер став бійцем ТрО: інтерв'ю з військовим одеської 126 бригади. URL: <https://suspihne.media/odesa/403649-ak-bloger-ta-trener-stav-bijcem-tro-intervu-z-vijskovim-odeskoi-126-brigadi/>.

19. Сильні духом: історії саперів російсько-української війни: за ред. Ольги Поворознюк, Олега Рарицького. Кам'янець-Подільський, 2024. URL:

https://ye.ua/kultura/66280_Vidverti_rozpovidi_pro_realnu_viynu__u_Kam_yanci_Podilskomu_nadrukuvali_hudozhno_dokumentalnu_knigu_pro_robotu_saperiv.ht